

sosialurin

telf. 147 20 . 118 20

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: Føroya Javnaðarflokkur
Fyrirskotsstjóri: Tórfinn Smith
Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Mótsigandi møsn

SEINASTU FÝRA árinum hevur Dimmalætting verið á tremur av ósannindum, rongum og villleiðandi pástandum. Hetta hevur verið í donskum og føroyskum oddagreinum, í týsdags- og hósdagsprátum, í túnatosum og hundradtals dulnevndum lesarabrøvum.

Í FLEIRI av lesarabrøvunum hevur blaðstjórin givið seg út fyri at vera javnaðarmann, sum hevur hótt við at greiða atkvøðu fyri sambandsflokkinum fyri á tann hátt at tvinga javnaðarflokkinn í eitt nýtt samarbeiði við sambandsflokkinn, sum skuldi vera einasta og besta tryggin fyri, at javnaðarflokkurin rekur veruligan sosialdemokratiskan politikk.

UPP UNDIR valið í november varð sagt og skrivað, at einasta tryggin fyri, at javnaðarflokkurin kom aftur á ta gomlu leiðina hjá P. M. Dam, J. H. Danbjørg J. P. Davidsen var, at hann á valinum varð tvingaður í eitt nýtt samarbeiði við sambandsflokkinn. Men í sama andadrátti varð sagt, at sitandi landsstýri hevði framt sosialisering.

ÁHUGAVERT ER at blaða fyra ár aftur í tíðina og síggja, hvat Dimmalætting skrivaði tá, og hvat sambandsmenn søgdu uppundir lögtingsvalið í 1974. Tá høvdu javnaðarflokkurin, sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin sitið saman í landsstýrissamgongu í tvey fylgjandi valskeið. Tá søgdu og skrivaðu sambandsmenn nakað heilt annað.

TEIR SØGDU, at tann politikkur, sum ríkin varð frá 1970 til 1974 av áðurnevndu trimum flokkum undir leiðslu av javnaðarflokkinum, ikki bar minsta færra av sosialdemokratiskum politikki, men at talan var um liberalan sambandspolitikk út í odd og egg. Tað sama søgdu teir um politikkin, ið ríkin varð frá 1966 til 1970 av somu flokkum, og sum P. M. Dam sjálvur stóð á odda fyri helvtina av valskeiðinum.

VAR TAÐ LØGID, um javnaðarflokkurin valdi sær aðrar flokkar at vera saman við? Er tala sambandsmanna og skrivning Dimmalættingar annað enn ósigandi møsn?

Roykióvani — málspilla

Vit síggja nógv, sum skrivað verður. Sumt er gott og hugvekjandi, annað minni gott og sumt er alt annað enn gott. Blóðini skriva nógv meira í dag um samfelagsviðurskipti, enn tey hava gjørt. Umstøðurnar eru vorðnar betri, síðani tað almenna fór at stuðla nakað. Og tað er at fegnast um. Tað er sum um kappingin hevur skapt eitt betri virði, eisini betri virði á tí, sum lisið verður á føroyskum.

Men sjálvsagt. Tað eru ikki allir føroyingar, sum fegnast um hetta. Summi vildu helst, at vit bara áttu eina Dimmu. Hon hevði best vart demokratiið, kemur í hvørt heim, og soleiðis sigur hon meininingina hjá tí meiniga, tí hon hevur so nógv lesarabrøv.

Í so máta var alt gott. Men um tað nú er so, sum summi siga, at tað eru tey fáu somu, sum skriva øll hesi lesarabrøvin, so er tvørturímóti illa vorðið. Ja, út av allari leið og ein háðan og spottan av lesarunum.

Men nakað annað er málbrúkið. Dimma skrivar jú meginpartin á donskum, gomlum donskum siga tey koma og annars uppkók ella tikið beinleiðis úr donskum bløðum og pressu, so har kann ikki væntast nakað viðvikjandi málbrúki.

Men so okkara egnu. Vælsignaðir vandi tykkum um málbrúkið. At akademikarar ofta eru sera vanaaligir í málbrúki, vita vit. Teir eru klókir, eingin skal rætta ella leiðbeina teimum. Men hygg nú ein lækni (hann præðikar um ikki at roykja, og tað er alla æru vert, halt fram við tí!). Men í einari samrøðu í Dagblaðnum tosar hann um, at fólk skal »koma til tíðina«, tá tey fela seg sjúk. Ja, hvat hann meinir, vita vit, tí vit duga øll danskt. Men hvat vil hetta siga í vanligari føroyskari talu, »at koma til tíðina«? Tú kanst koma til dagverða, til náttverða, men tú kemur ov seint, ov tíðliga, tú kanst eisini vera seinur, vera tíðliga, stundisliga, til ásetta tíð. Men í hesari hugsan »til tíðina«, tað hann meinir, er, at tú kemur »í góðari tíð«, ella skalt tú siga nakað ikki heilt gott føroyskt, so ljóðar tað betri at siga tað gamla danska: »at koma betiðs« istaðin fyri hetta danska »til tiden«, tí tað er sum at fáa ull í tugguna.

Men latið okkum læra av slíkum óvandavendingum, tí tær spilla málbrúkið, eins sum tann, ið roykir, spallir fyrri tí, sum ikki roykir. Annars skal sami lækni hava takk fyri hansara sera idna og mangan hugvekjandi frásøgtulftir í bløðum og í útvarpi. Men málbrúkið sjálvt má eisini haldast so reint sum gjørligt og lukast fyrri snikjandi avlaginum.

Málvinur

Svimjihallargalimatias

Mikukveldið 13/12 var millum annað greitt frá í útvarpinum um eina nýggja svimjihöll í Havn.

Sjálvsagt skuldi hon verða duplutt so stór og dýr sum tann í Klaksvík. Einar 20 mill. kr. á pappirinum. Helst 30, tá hyljarnir fyllast. Hver veit? Lánáætlanin var so 30.

Hetta er eitt mál, ið hastar, tí longu kvöldið eftir skuldi málið samtykkjast av býráðnum.

Undarligt, sum tann »demokratiska« málsviðgerðin roynt.

Almenningurin ánar onki um, at hann dag frá dag

degi verður bundin at gjalda eina 20 mill. kr. afturat øllum hinum. At hvørt húski í Havn í meðal skal gjalda eina 7000 kr. til eina svimjihöll. Hverji húski kunnu við eitt vera 7000 kr. fyriuttan?

Uppskotið varð heldur ikki almennakunngjørt, soleiðis at tann komandi brúkarin og onnur kundur koma við sínari meining um ætlanina. Hann kundi til dømis fregnast um, hvi sjálvur svimjihyllurin í høllini ikki er størri enn gamli hylur? Ella hvi tann serstaki kavingarhullurin ikki er ein leingjan av

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrøv uppíkin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvin.

svimjihyllinum, soleiðis at hesin gerst størri?

Tey mongu, ið ikki ætla sær at nýta svimjihöllina, høvdu kanska hildið, at klókari var at takt gamla hyl. Hetta hevði helst burt kostað 1/100 part av hinum.

Øll tey, ið onki hava at búgva í, og kanska noyðast at flyta av landinum av hesi orsök, fara ivaleyst at síggja svimjihöllina sum skammstúttu yvir einoygdar og tjóráðar sokallaðar umboðsmenn fólksins.

Ein frá teimum átta tiggjundapertunum

Sosialurin — »baptistiskir og kommunistiskir útisetar«

Sosialurin hevur sent okkum útisetum eitt »serblað« sum tit kalla »Føroyskir útisetar«. So litið kennist eg við tað tit skriva, og so ljótt haldi eg, at tit behandla nógv av feløgnum her niðri, at tit mugu geva mær innivist fyrri einum kritikki.

10–15000 føroyingar búgva í Danmark, siga tit: »Hesi eru bæði arbeiðandi fólk, lesandi, ung undir útbúgving, og eldri fólk, sum hava búð meginpartin av lívi sínum á flatlandum.«

Eg vurderi, at einir 3/4, ella meiri av útisetunum onkursvegna eru »arbeiðandi fólk«, sum búgva meir og minni fast her niðri. MEN UM HESAR 3/4 AV ÚTISETUNUM HAVA TIT ONKI SKRIVAÐ Í HESUM ÚTISETABLAÐNUM.

So Guð skal vita, hvussu tit hava valt hesi fólkini, tit hava snakkað við her niðri!

Tað lættasta er sjálvandi at snakka við feløgini, sum her eru. Men eisini her er tækkara úrval milt sagt kritisabult!

BAPTISTUNUM í København hava tit givið eina heila síðu til at skriva

sjálvir. Men hvi »gloyma« tit so Føroyska KIRKJULIÐIÐ í Kbh, sum í yvir 60 ár hevur hildið og enn heldur føroyskar guðstænstur her? Og hvi »gloyma« tit KRISTILIGA UNGMANNAFELAGIÐ; eisini við 60 árum á baki og virksamt enn?

Føroyingafeløgini í Árhús og á Fyn fáa eina síðu í part. Men hvi »gloyma« tit tað elsta av øllum feløgnum her niðri, FØROYINGAFELAGIÐ í Kbh? Tað er kanska ikki so livligt longur, m.a. tí so nógv feløg eru komin afturat, men tað eru ikki tit, sum skulu bera tað í grøvina. Og hvi »gloyma« tit føroyingafeløgini í Helsingør og í Ballerup?

Og hvi eru tit so ljótr við ÍTRÓTTARFELAGIÐ FØROYAR at tiga tað heilt burtur? Hetta samlar hópinn av bæði kvinnum og monnum til ymskan i-trótt. Eru hesi ikki nógv fin í selskapi við »baptistiskum og kommunistiskum« útisetum?

Og hava tit ongantið hoyrt um Føroyska KVINNUFELAGIÐ í Kbh? Í staðin hava tit samrøðu (2 1/2 síðu) við 2

ungar universitetkvinnum. Har er nógv rætt, sum tær siga. Men hvi lata tit ikki bert eina av teimum veruliga kúgaðu kvinnum, sum í túsundtali eru millum føroyskar útisetakvinnur, koma framat? Onkra, sum situr við manni og børnum, við undirbættum jobbi ella kanska arbeiðsleys? Tykkara yvirskrift ljóðar so flott: »Kvinnur bera hálvan himlin. Men hvi ignorera tit so útisetakvinnurnar, ið bera útisetahimini, tað útiarbeiðandi ella heimagangandi útisetamammuna og -konuna? Ella tær ungu genturnar, sum koma at fáa sær okkurt tilfældugt jobb? Hetta eru so nógv tær flestu útisetakvinnurnar, men teirra umstøður eru sleit ikki umtaladur.

KOMMUNISTISKIR ÚTISETAR, Komm. ú. fáa yvir eina síðu. Og hana brúka teir uppá prikkinn, sum teir hava brúkt ella rættari misbrúkt SKEGGJAN, útisetablað okkara: t.v.s. 99% um hvussu stórir bandittar teir eru í einum øðrum felagi, FØROYSK-

